

Statenvoorstel 30/18 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 14 mei 2018

PS-vergadering :

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Onderwerp

Digitalisering: Verkenning 'Brabant Digitaliseert', Agenda Digitalisering, voorstel tot sluiting van het Breedbandfonds Brabant en voorstel tot reservering middelen uit het Breedbandfonds Brabant ten behoeve van een Investeringsagenda Digitalisering

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Samenvatting

Vanuit de ambitie sneller en adequater in te springen op de snel digitaliserende economie en samenleving in Brabant hebben Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten gevraagd via een bestuursopdracht in de Perspectiefnota 2017 een strategische verkenning uit te voeren naar het onderwerp Digitalisering. De resultaten van deze strategische verkenning 'Brabant Digitaliseert, digitalisering in Brabant en de rol van de provincie' worden hierbij aan u aangeboden.

Tevens wordt aangeboden, de resultaten van het advies 'Kansen en risico's van digitalisering vanuit politiek-bestuurlijk perspectief' die BrabantAdvies op uw verzoek heeft opgesteld. Beide rapporten leiden tot het voorliggende voorstel.

Om maximaal in te springen op de mogelijkheden van digitale technologieën ten behoeve van de economische en maatschappelijke ambities van Brabant, in lijn met de stormachtige ontwikkelingen die zich op dit vlak in Brabant aftekenen, stelt het college voor, te werken met een flexibele en dynamische Agenda Digitalisering. Hiermee houdt het College de flexibiliteit om in te springen op (nieuwe) maatschappelijke vraagstukken of economische kansen waar die zich de komende jaren ook zullen aandienen. In dit Statenvoorstel wordt uitgewerkt, hoe deze flexibele invulling door het college ter hand wordt genomen.

Daarnaast stelt het college voor robuust in te zetten op de volgende vier beleidsambities:

1. Het versnellen van maatschappelijke transitieopgaven in Brabant op het gebied van energie, voedsel, zorg, veiligheid en mobiliteit door middel van proactief inzetten van digitale technologieën in deze opgaven, en zo Brabant als 'Smart Region' op de kaart te zetten;

2. Het versterken en verder uitbouwen van een koploperpositie in de nieuwe data economie in Brabant, door samenwerkingen rondom data in Brabantse topsectoren te faciliteren, innovatief digitaal ondernemerschap te bevorderen en digitaal talent op te leiden en aan te trekken;

3. Het bewaken van de open optimale connectiviteit in Brabant, door het monitoren van de uitrol van NGA netwerken door de markt, en het bevorderen van de realisatie van een 'BrabantRing';

4. Het intensiveren van de inzet op provincie-interne digitalisering om het digitale voorzieningen niveau 'fit for future' te maken in het licht van de hogere eisen op het gebied van informatieveiligheid, privacy, gegevensbescherming, één overheid, e-dienstverlening, digitaal werken en data management.

De flexibele opzet én deze vier ambities vormen samen de inzet van de Agenda Digitalisering.

Om deze agenda te realiseren, stellen wij voor het Breedbandfonds Brabant bij de BOM op te heffen, de daaruit vrijvallende middelen te reserveren voor projecten binnen een dynamische Investeringsagenda Digitalisering en de kosten voor 'fit for future' ten laste te brengen van de Algemene middelen.

Voorstellen

1. De strategische verkenning 'Brabant digitaliseert, digitalisering in Brabant en de rol van de provincie' vast te stellen;

2. Kennis te nemen van het onderzoek 'Kansen en risico's van digitalisering vanuit politiek-bestuurlijk perspectief' van BrabantAdvies;

3. In te stemmen met het hanteren van een dynamische Agenda Digitalisering om in te kunnen springen op nieuwe maatschappelijke vraagstukken of economische kansen;

4. In deze Agenda Digitalisering robuust in te zetten op de volgende vier beleidsambities:

4.1 Het versnellen van maatschappelijke transitieopgaven in Brabant op het gebied van energie, voedsel, zorg, veiligheid, sociale veerkracht en slimme mobiliteit door middel van proactief inzetten van digitale

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

technologieën in deze opgaven, en zo Brabant als 'Smart Region' op de kaart te zetten;

4.2 Het versterken en verder uitbouwen van een koploperpositie in de nieuwe data economie in Brabant, door samenwerkingen rondom data in Brabantse topsectoren te faciliteren, innovatief digitaal ondernemerschap te bevorderen, en digitaal talent op te leiden en aan te trekken;

4.3. Het bewaken van de optimale connectiviteit in Brabant, door het volgen van de uitrol van NGA netwerken door de markt en het bevorderen van de realisatie van een 'BrabantRing';

4.4 Het intensiveren van de provinciale inzet op interne digitalisering om het digitale voorzieningenniveau 'fit for future' te maken in het licht van de hogere eisen op het gebied van informatieveiligheid, privacy, gegevensbescherming, een overheid, e-dienstverlening, digitaal werken en data management.

5. Geen wensen of bedenkingen hebben, als bedoeld in artikel 167 vierde lid van de Provinciewet, met betrekking tot hun voornemen tot beëindiging van het Breedbandfonds Brabant";

6. Ten behoeve van de uitvoeringskosten van het programma Digitalisering en de realisatie van kleinere digitaliseringsprojecten € 4 mln. beschikbaar te stellen als Ontwikkelkrediet Digitalisering ten laste van de Investeringsagenda 2^e tranche en de consequenties te verwerken in de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage 2018;

7. In te stemmen met de reservering van de uit het Breedbandfonds Brabant (voorstel 5) vrijvallende middelen van € 45,1 mln. voor een Investeringsagenda Digitalisering ten behoeve van toekomstige financieringsvragen die bijdragen aan de digitalisering van Brabant, conform de verkenning 'Brabant digitaliseert';

8. Ten behoeve van de realisatie van de programmaliijn 'fit for future' €2,55 mln. beschikbaar te stellen ten laste van de algemene middelen en de consequenties te verwerken in de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage 2018.

Aanleiding, eerdere besluitvorming en context

Wereldwijd, ook in Brabant, voltrekt zich een ingrijpend transitieproces naar een nieuwe economische en maatschappelijke werkelijkheid die voortkomt uit ontwikkelingen in de digitale wereld. Het internet, en de daarmee verbonden technologische ontwikkelingen als social media, kunstmatige intelligentie, internet of things, robots, drones, blockchain en big data zijn volwassen geworden en leiden in Brabant tot tal van initiatieven waarbij deze technologieën worden

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

ingezet ten behoeve van maatschappelijke vraagstukken, maar ook in de optimalisatie van bestaande, of de creatie van nieuwe business modellen. De nieuwe werkelijkheid die daardoor ontstaat heeft een fundamenteel andere dynamiek dan de oude wereld waarmee wij vertrouwd zijn: kleinschalig, kort cyclisch, visueel, persoonlijk en soms disruptief.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Vanuit de ambitie sneller en adequater in te springen op deze ontwikkelingen hebben Provinciale Staten aan Gedeputeerde Staten gevraagd via een bestuursopdracht in de Perspectiefnota 2017 een strategische verkenning uit te voeren naar het onderwerp Digitalisering. Deze strategische verkenning moet de kansen en bedreigingen in kaart brengen die ontstaan uit de digitalisering van economie en samenleving in Brabant. Tussentijds bent u hierover geïnformeerd via een [Statenmededeling](#) (september 2017). Het resultaat is de verkenning 'Brabant Digitaliseert', als bijlage toegevoegd bij dit Statenvoorstel.

Naast de verkenning "Brabant Digitaliseert, Digitalisering in Brabant en de rol van de provincie" nemen we ook kennis van de bevindingen van de studie van BrabantAdvies naar de maatschappelijke risico's en kansen van digitalisering. Dit in antwoord op de bij de begrotingsbehandeling (november 2017) aangenomen [motie](#) waarin u BrabantAdvies vraagt onderzoek te verrichten naar de maatschappelijke risico's van digitalisering. Het onderzoek is als bijlage opgenomen bij dit Statenvoorstel.

We beginnen niet bij nul. Provinciale Staten hebben in 2013 met de Digitale Agenda van Brabant 2013 - 2020 een koers ingezet, waaruit o.a. het Breedbandfonds Brabant en het [Jheronimus Academy of Data Science](#) uit zijn voortgekomen.

Het Breedbandfonds Brabant is begin 2017 geëvalueerd door KplusV. Daarin is vastgesteld, dat het fonds haar nut heeft bewezen door een gestagneerde markt in beweging te brengen. Omdat inmiddels het merendeel van de realisatieprojecten door de markt gefinancierd kan worden, is de bestaansgrond van dit fonds nu weggevallen. Wij stellen dan ook in dit Statenvoorstel voor het Breedbandfonds Brabant te beëindigen en uw wensen en bedenkingen op het voorgenomen besluit tot beëindiging van het fonds kenbaar te maken.

Tot slot doen wij in dit Statenvoorstel het voorstel om de middelen van het Breedbandfonds Brabant te reserveren voor digitaliseringsprojecten in Brabant. Wij stellen voor, een dynamische Investeringsagenda Digitalisering te hanteren. Deze investeringsagenda richt zich op projecten die erop gericht zijn Brabant beter te positioneren in de digitale economie en samenleving, via projecten en transitiepaden zoals die onder meer benoemd worden in de verkenning 'Brabant digitaliseert'. Deze agenda is dynamisch omdat wij ons niet op voorhand willen vastleggen op onze inzet, maar gaande de weg aan Uw Staten de meest interessante projecten ter besluitvorming willen aanbieden.

Bevoegdheid

De verkenning 'Brabant Digitaliseert' is uitgevoerd door Gedeputeerde Staten op verzoek van Provinciale Staten in de Perspectiefnota 2017.

De vaststelling van dit Statenvoorstel en de allocatie van voor uitvoering benodigde middelen is een bevoegdheid van Uw Staten vanuit haar kaderstellende en budgettaire rol.

Bij beëindiging van het Breedbandfonds Brabant is sprake van een wijziging in een bestaande deelneming met beleidsinhoudelijke en financiële gevolgen voor de provincie. Op grond van artikel 167 PW, vierde lid en de Nota Samenwerkingsrelaties en Verbonden Partijen, stelt het college Provinciale Staten in de gelegenheid om hierover wensen en bedenkingen in te brengen.

Doel

De Agenda Digitalisering heeft tot doel, de kansen die digitalisering biedt voor een mooier, schoner en innovatiever Brabant te grijpen, en de risico's van Digitalisering voor de Brabantse samenleving te mitigeren.

1. De strategische verkenning 'Brabant digitaliseert, Digitalisering in Brabant en de rol van de provincie' vast te stellen;

De strategische verkenning 'Brabant digitaliseert, Digitalisering in Brabant en de rol van de provincie' beschrijft het maatschappelijk en economisch transformatieproces waar Brabant momenteel middenin zit. Alles wordt anders, en sneller dan gedacht. Het digitale tijdperk is aangebroken, en een passende overheidsresponse is een topprioriteit. In 'Brabant digitaliseert' wordt een overzicht op de ontwikkelingen geboden. Hierbij zijn de volgende lijnen onderkend.

- *Economische kansen in een nieuwe economie*

De urgentie van een digitale agenda zit hem in het grijpen van economische kansen in een wereld die steeds internationaler en virtueel opereert, waarbij technologische ontwikkelingen razendsnel gaan en waarbij 'big tech' zich steeds nadrukkelijk mengen in de Europese, en dus ook Brabantse economie en samenleving. In de strategische verkenning worden een aantal prangende vragen gesteld. Hoe kunnen we het beste inspringen op deze nieuwe economie? Wat kunnen wij bieden om de digitale, en daarmee *foot/lose* bedrijvigheid - die snel kan komen maar ook snel weer weg kan gaan - te binden en te behouden voor Brabant? Hoe weerbaar is de Brabantse economie voor de disruptieve verschuivingen die op ons afkomen? Hoe kunnen Brabantse bedrijven nieuwe producten en diensten ontwikkelen in de digitale economie? En welke rol hebben wij als overheid bij dit alles te spelen? Beschreven wordt, op

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

welke manier het College momenteel via het Economisch Programma te werk gaat om de uitdagingen aan te gaan.

- *Brabant Smart Region: digitale innovaties voor een vrijer, gezonder en gelukkiger Brabant*

In de verkenning zijn voor de maatschappelijke opgaven in Brabant op het gebied van voedsel, energie, mobiliteit, gezondheidszorg, sociale veerkracht en openbare orde en veiligheid onderzocht hoe digitalisering een rol kan spelen bij het transitieprocessen die bij deze opgaven worden beoogd.

Door de inzet van internet, platformen, data analyses en allerlei andere vormen van nieuwe digitale technologieën kunnen idealiter ondermijnende activiteiten beter bestreden worden, kunnen ouderen langer zelfstandig thuis wonen, krijgen we meer vrijheid om te wonen en te werken waar we zelf willen, wordt saai en monotoon werk overgenomen door robots, kunnen we ons slimmer en flexibeler van A naar B verplaatsen, en dringen we de ecologische belasting van onze economische activiteiten zoveel mogelijk terug.

- *Optimale digitale connectiviteit in Brabant*

Een derde lijn in de verkenning Brabant Digitaliseert betreft de rol van optimale digitale connectiviteit in Brabant. De Brabantse digitale infrastructuur is momenteel van zeer hoge kwaliteit – vanuit Europees perspectief lopen we in deze voorop in termen van dekkinggraad van vaste en mobiele netwerken. Ook het Brabantse Breedbandfonds heeft hieraan haar steentje bijgedragen, door juist in deze regio marktinitiatief voor de aanleg van NGA netwerken in het buitengebied te stimuleren.

Voor de provincie Noord-Brabant is open digitale connectiviteit een factor van belang in de locatiekeuze van zich hier vestigende bedrijven. Publieke bemoeienis bij dit thema blijft nodig. In overleg met experts zijn een aantal interventierichtingen geïdentificeerd om publieke interventie in de verbetering van onze digitale infrastructuur op te baseren.

In het kader van de verkenning Digitalisering is in samenwerking met partners uit BrabantStad een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheid voor de ontwikkeling van een BrabantRing. De aanbevelingen in dit kader zijn overgenomen door het college en worden nader toegelicht bij voorstel 4.3.

- *Digitale sleuteltechnologieën: kansen en maatschappelijke effecten*

In de strategische verkenning wordt een aantal digitale sleuteltechnologieën, die essentieel zijn voor het oplossen van maatschappelijke uitdagingen én die zijn onderkend als kansrijk voor de Brabantse economie besproken: big data, fotonica, kunstmatige intelligentie en robotisering.

Met de oprichting van JADS is al een grote stap gezet om op het gebied van big data. Zo neemt JADS nu het initiatief om rondom de thema's Veiligheid,

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

eHealth, Mobiliteit, Smart City en Agrofood de Data Science samenwerking tussen het bedrijfsleven, regionale overheden en kennisinstellingen te organiseren in het kader van de JADS Associatie. Ook werkt JADS, mede door de inbreng vanuit Tilburg University, aan het onderzoek op het gebied van de ethische implicaties van big data. Fotonica is een andere veelbelovende technologie die sterk in opkomst is. Met deze chiptechnologie zullen systemen sneller, goedkoper, kleiner, energiezuiniger en nauwkeuriger worden, waarmee fotonica wezenlijk zal gaan bijdragen aan maatschappelijke opgaven waar digitale technieken worden ingezet. Kunstmatige intelligentie, blockchain en robotisering zijn andere technologieën waarvoor Brabant een dominante positie in de markt kan spelen. Deze technologische toepassingen kunnen worden ingezet voor innovatieve en kosten reducerende toepassingen. Naast economische kansen, roepen deze digitale technologieën ook prangende maatschappelijke en ethische kwesties op. Het verkennen van deze implicaties en het nadenken over de provinciale rol hierbij, staat nog in de kinderschoenen.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

- *Provinciale organisatie 'Fit for future'*

De ontwikkelingen op gebied van digitalisering vragen om een verandering in onze provinciale organisatie en in de wijze waarop wij met de omgeving acteren: co-creërend, participierend, sneller, digitaler, transparanter en meer als een overheid samen met een diversiteit aan partners. De inzet van de provinciale informatievoorziening is bij te dragen aan een transparante, betrouwbare, integrale, doelmatige en dienstverlenende overheid als één geheel.

Om klaar voor de toekomst te worden moet de provinciale organisatie anders leren werken, leren inspringen op actuele digitale uitdagingen en gebruik leren maken van digitale mogelijkheden zoals data analyses bij de manieren waarop wij beleid maken. In de verkenning wordt een aanzet hiertoe gegeven.

2. Kennis te nemen van het onderzoek 'Kansen en risico's van digitalisering vanuit politiek-bestuurlijk perspectief' van BrabantAdvies;

Provinciale Staten heeft BrabantAdvies bij de begrotingsbehandeling voor 2018 gevraagd om een verkenning uit te voeren naar de maatschappelijke risico's van digitalisering als opmaat voor een politiek bestuurlijk handelingsperspectief voor het provinciaal bestuur. Het advies signaleert kansen voor de toekomst en legt een sterke focus op de maatschappelijke risico's. Want naast de kansen zal vanuit de verantwoordelijkheid van het provinciaal bestuur immers ook oog moeten zijn voor potentiële bedreigingen voor burgers en bedrijven. Een viertal interventiegebieden worden benoemd:

- Regionale arbeidsmarkt en talentontwikkeling
- Sociale en fysieke veiligheid
- Sociale kwaliteit
- Kwaliteit openbaar bestuur en rol van de provincie

Met het rapport is de verkenning Brabant digitaliseert – net als met de externe consultatie – verder versterkt en zijn eerste extra opgaven voor Brabant

geïdentificeerd. Het advies laat zien dat de digitale agenda continu dialoog en bijstelling vraagt door externe ontwikkelingen en om lering te trekken uit opgedane ervaringen.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Enkele van de voorgestelde maatregelen zijn:

- Stel op basis van de thans beschikbare inventarisaties een strategisch digitaliseringsplan op voor alle vitale beleidsdomeinen van de provincie, met daaraan verbonden een voortschrijdende doe- agenda;
- Werk een concreet voorstel uit rond de gevolgen van de digitalisering op de sociale cohesie en de digitale tweedeling in de maatschappij;
- bepaal met stakeholders een vernieuwingsagenda voor onderwijs en arbeidsmarkt voor de komende 4 tot 8 jaar;
- ga periodiek de dialoog aan met onafhankelijke experts, maatschappelijke stakeholders en Provinciale Staten over de impact van digitalisering;
- draag zorg voor monitoring en benchmarking van digitalisering met daarin opgenomen de maatschappelijke impact;
- creëer randvoorwaarden om veilig digitaal te kunnen werken, door burgers, ondernemers en maatschappelijke organisaties;
- draag mee zorg voor nieuwe juridische kaders passend bij de technologische innovaties (zelfrijdend auto's, dataficering van het OV en energievoorziening).

Brabantadvies spreekt haar steun uit ten aanzien van de inzet van extra middelen uit het Breedbandfonds ten behoeve van de Agenda Digitalisering.

3. In te stemmen met het hanteren van een dynamische agenda om in te kunnen springen op nieuwe maatschappelijke vraagstukken of economische kansen;

3.1 Een dynamische agenda

Om optimaal in te springen op de mogelijkheden van digitale technologieën ten behoeve van de economische en maatschappelijke ambities van Brabant, in lijn met de stormachtige ontwikkelingen die zich op dit vlak in Brabant en daarbuiten aftekenen, stelt het college voor, te werken met een flexibele en dynamische Agenda Digitalisering.

Enerzijds werkt het college aan enkele robuuste beleidsopgaven die volgen uit de verkenning Brabant Digitaliseert, en die de belangrijkste versnellingsopgaven voor Brabant tot uitvoerbare proporties terugbrengen.

Anderzijds houdt het College de ruimte om nieuwe vraagstukken en thema's te agenderen, wanneer en voor zover die zich in de Brabantse samenleving aandienen, bijvoorbeeld zoals die kunnen ontstaan uit nieuwe technologische mogelijkheden als blockchain, kunstmatige intelligentie of fotonica.

Digitalisering is een complex, veelomvattend en zich snel ontwikkelend vraagstuk. Dagelijks worden wij verrast door nieuwe vraagstukken en nieuwe technologische mogelijkheden. Een vastgesteld provinciaal meerjarenprogramma past niet bij deze dynamiek. Binnen de vier beleidsopgaven die wij onderkennen zijn verschillende snelheden van realisatie te verwachten. Voor bijvoorbeeld de ene maatschappelijke opgave is het traject van strategische visievorming in relatie tot digitalisering verder ontwikkeld dan voor de ander. Per lijn kan bovendien steeds een andere rol van de provincie de boventoon voeren.

De verschillende thema's en rollen vragen telkens om een andere inzet van de provincie, onze houding ten opzichte van buiten verschildt en het instrumentarium is divers. We willen maatwerk bieden aan de opgaven. Tegelijkertijd willen we met het programma digitalisering een duidelijke focus behouden en onze acties richten op zaken waar we het verschil kunnen maken. We kunnen niet alles naar ons toe trekken en niet alles gelijktijdig aanpakken. De provincie werkt al aan maatschappelijke opgaven als agrofood, energie en mobiliteit. Het programma digitalisering zal agendasettend optreden op het moment dat de invloed van digitalisering onvoldoende wordt meegenomen in de aanpak van de maatschappelijke opgaven.

En dan nog vraagt digitalisering om een apart pakket aan maatregelen, omdat de beleidsplannen van iedere afzonderlijke maatschappelijke opgave onvoldoende zijn om de gevolgen van digitalisering op te vangen of hierop passende maatregelen te nemen. De randvoorwaarden om te komen tot een regio die digitalisering omarmt, en daarmee tot de top kennis en innovatieregio kan blijven behoren, zijn anders onvoldoende belegd.

3.2 Initiatief tot maatschappelijk dialoog en het agenderen van vraagstukken
Vanuit het programma Digitalisering voelen we ons 'systeemverantwoordelijk' voor een responsieve en actieve provincie die de kansen en opgaven van digitalisering ter hand nemen. Daarom nemen we ons een aantal 'procesvoornemens' voor bij het ter hand nemen van deze agenda Digitalisering. Onze voornemens zijn:

- In lijn met de adviezen die wij meegekregen hebben vanuit BrabantAdvies, zullen we periodiek de maatschappelijke dialoog organiseren rondom vraagstukken die zich aandienen. Zowel politiek als bestuur, als onze kennispartners en het bedrijfsleven willen wij daarbij betrekken;
- Wij gaan onderzoeken of het mogelijk is, verder door te kiezen en prioriteiten aan te brengen binnen de inzet zoals die in dit dossier zijn omschreven;
- Wij zullen een monitoringsinstrument ontwikkelen samen met onze kennispartners (bv. JADS) om de Brabantse inzet op het gebied van digitalisering in kaart te brengen en daar periodiek over te kunnen rapporteren;

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

- Wij nemen het initiatief tot het bijeenbrengen van stakeholders rondom opgaven, als digitaliseringsvraagstukken zich aandienen;

- Wij zoeken de samenwerking op met de Rijksoverheid en de Europese Unie op het gebied van Digitalisering en werken aan de internationale profilering van Brabant op dit thema.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

4. De volgende vier robuuste beleidsambities voor de Digitale Agenda van Brabant 2.0 vast te stellen

4.1 Het versnellen van maatschappelijke transitieopgaven in Brabant op het gebied van energie, voedsel, zorg, veiligheid, sociale veerkracht en slimme mobiliteit door middel van proactief inzetten van digitale technologieën in deze opgaven, en zo Brabant als 'Smart Region' op de kaart te zetten;

In Brabant Smart Region willen we – als innovatieve kennisregio – voorop lopen met het inzetten van digitale technologieën om de samenleving van de toekomst te creëren. In onze regio komt de technologische kennis en de sociale daad- en draadkracht bijeen om deze complexe, meervoudige en onderling verweven vraagstukken voortvarend ter hand te nemen en te werken aan een samenleving waar Brabanders vrijer, gezonder en gelukkiger zijn. Hierbij gaat het om het grijpen van kansen om maatschappelijke digitale innovaties in Brabant te landen, maar ook om de maatschappelijke risico's hierbij te onderkennen. Een regionaal perspectief opent de mogelijkheid om de verbinding tussen stad en platteland te leggen, ook in het buitengebied digitale innovatie in te zetten en weerspiegelt de missie om gebiedsgericht en integraal te werk te gaan. Hiermee volgen wij, en geven een eigen invulling aan, het stedelijke Smart City denken.

In de verkenning 'Brabant Digitaliseert' is per maatschappelijke opgave in kaart gebracht op welke wijze digitalisering een bijdrage kan leveren aan het versnellen van de opgave. Er is gekeken naar de opgaven Voedsel (agrofood transitie), Slimme mobiliteit, Openbare orde en Veiligheid, Digitale zorg en Energietransitie. Voor elk van deze opgaven spelen digitaliseringsvraagstukken, op de aspecten:

- Data
- Platformen
- Digitale innovatie
- Digitale infrastructuur.

Voor een bespreking van de digitaliseringsvraagstukken per maatschappelijke opgave, en mogelijke voorbeeldprojecten, wordt verwezen naar de verkenning Digitalisering.

Bij onze vervolgaanpak zullen wij onderzoeken of het advies van BrabantAdvies ('stel een strategisch digitaliseringsplan op voor alle vitale beleidsdomeinen van de provincie') hierbij opportuun is om over te nemen.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

4.2 Het versterken en verder uitbouwen van een koploper positie in de nieuwe data economie in Brabant, door samenwerkingen rondom data in Brabantse topsectoren te faciliteren, innovatief digitaal ondernemerschap te bevorderen, en digitaal talent op te leiden en aan te trekken;

Dataficering is een mondiaal technologische trend die gaat over het verkrijgen van digitale data uit de omgeving, van mens en machine, en het vertalen van deze data in informatie en daarmee toegevoegde waarde. Samen met de Jheronimus Academy of Data Science (JADS) partners heeft de provincie de ambitie geuit om in Brabant voorop te lopen in de data economie, en met maatschappelijke partners de kansen van big data maximaal in te zetten ten behoeve van Brabant.

In het kader van het Economisch Programma/High Tech agenda wordt een programma Smart Data opgezet, waarbij de Brabantse inzet rondom de data economie verder ter hand wordt genomen. Het programma richt zich op drie hoofddoelen: groei in Brabant van de data economie, groei van het aantal data werkers, en groei van de omvang van nieuwe data bedrijven. Vanuit de maatschappelijke opgaven (zie opgave 1) wordt zoveel mogelijk aangesloten bij, of geleerd van, de aanpak van het smart data programma.

Werklijnen zijn:

- Data Moonshots waarbij per cluster de 'stip op de horizon' wordt bepaald voor wat betreft de inzet van data in dat cluster. Het gaat hierbij om de clusters High Tech, Agrofood, Life Sciences, Logistiek en Maintenance. Hierbij wordt nauw samengewerkt met o.a. JADS;
- Data Competentie. De inzet is, bedrijven qua kennis en kunde klaar te stomen om te participeren in de data economie. Hiervoor richten we - met partners - nieuwe samenwerkingsverbanden op voor het MKB, bijvoorbeeld een Data Value Center en een Cyber Weerbaarheids centrum;
- Data platformen en omgevingen voor data delen. De inzet is, te komen tot digitale omgevingen per cluster waarbinnen data ontsloten en uitgewisseld kunnen worden. Het gaat hierbij om het creëren van data hubs, de oprichting van data coöperaties, het gezamenlijk gebruiken van één data uitwisselingsplatform/applicatie, en de ontsluiting van publieke open data en de relatie tot urban data centers. Een voorbeeldproject is bv. hierbij gaat het bijvoorbeeld om een project als JoinData Agrofood (zie Brabant Digitaliseert, kader in paragraaf 3.2);
- Data business. Hierbij wordt gezorgd voor nieuwe data bedrijven. Het gaat hierbij specifiek om clusterspecifieke projecten gericht op business innovaties, zoals bijvoorbeeld het BIC project 'de Digitale Fabriek'.

Voor de nieuwe data economie kunnen ondernemers gebruik maken van al bestaande instrumenten voor starters en MKB bij bijvoorbeeld de BOM. Acquisitie vindt plaats op nieuwe vestigers die bijdragen aan innovatie en het ecosysteem. We proberen slim gebruik te maken van Europese programma's, wanneer we in consortia samen werken met partners aan maatschappelijke opgaven.

4.3. Het bewaken van de optimale connectiviteit in Brabant, door het volgen van de uitrol van Next Generation Access netwerken door de markt en het bevorderen van de realisatie van een BrabantRing;

De Brabantse digitale infrastructuur is momenteel van zeer hoge kwaliteit – vanuit Europees perspectief lopen we in deze voorop in termen van dekkinggraad van vaste en mobiele netwerken. Ook het Brabantse Breedbandfonds heeft hieraan haar steentje bijgedragen, door juist in deze regio marktinitiatief voor de aanleg van NGA netwerken in het buitengebied te stimuleren. Voor onze provincie is open digitale connectiviteit een factor van belang in de locatiekeuze van zich hier vestigende bedrijven. Een excellente digitale infrastructuur is daarnaast een noodzakelijke voorwaarde voor de doorontwikkeling van Brabant als Smart Region. Zonder goede infrastructuurverbinding vallen digitale innovatieprojecten op het gebied van bijvoorbeeld zelfrijdende auto's, digitale zorg, smart farming of veiligheid stil vanwege problemen op het gebied van openheid, opschaalbaarheid, connectiviteit (het ontbreken van cruciale verbindingen) of kostprijs. Om bestaande en nieuwe consumentendiensten en zakelijke diensten aan te kunnen bieden moeten de nieuwe diensten immers voor iedereen veilig, toegankelijk en betaalbaar zijn.

In het kader van de verkenning Digitalisering is samenwerking met partners in BrabantStad een haalbaarheidsstudie uitgevoerd naar de mogelijkheid voor de ontwikkeling van een BrabantRing. Doel van de BrabantRing is het verbinden van bestaande en nieuwe glasvezel netwerken en het waarborgen van de laagdrempelige toegang daarvan voor nieuwe maatschappelijke digitale diensten. Met de BrabantRing kan een open, betrouwbare en veilige verbinding tussen maatschappelijk relevante dienstenaanbieders, particulieren, overheden en bedrijven worden gerealiseerd. Ook kan via een beter verbonden netwerk een meer divers en aantrekkelijker dienstenaanbod voor de consument ontstaan. Vanwege de afhankelijkheid van grote serviceproviders, zijn er kleine initiatieven in Brabant die op dit moment moeite hebben met het aanbieden van brede en betaalbare dienstenpakketten via de bestaande breedbandnetwerken. De BrabantRing biedt op termijn kansen voor deze initiatieven.

Het college onderschrijft de aanbevelingen uit het onderzoek en wil de digitale connectiviteit in Brabant de komende jaren versterken door het ondersteunen van

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

de gefaseerde realisatie van BrabantRing in nauwe samenwerking met BrabantStad.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Het voorstel is dan ook om samen met BrabantStad in te zetten op het vergroten van de connectiviteit in Brabant door de BrabantRing stapsgewijs in modules te gaan realiseren en voor elke module afzonderlijke besluitvorming te laten plaatsvinden over aanpak en verdeling van realisatie- en exploitatiekosten op het moment dat een businesscase van een of meerdere modules gereed is. Vanwege de organische opbouw van de BrabantRing kan er op dit moment alleen indicatief een kostenraming worden gegeven wat neerkomt op € 440.000 aan proces- en uitvoeringskosten voor 2018 en 2019 waarna medio 2019 de eerste investeringsvoorstellen voor de realisatie van de ring verwacht kunnen worden. Voor de realisatie is ongeveer 5 tot 7 jaar voorzien, de totale kosten van de BrabantRing zijn geraamd op ruim 18 miljoen euro waarvan de maximale provinciale bijdrage bij volledige aanleg BrabantRing indicatief is geraamd op € 6 mln. Voor het overgrote deel zijn de investeringen revolverend van aard.

4.4 Het intensiveren van de provinciale inzet op interne digitalisering om het digitale voorzieningen niveau 'fit for future' te maken in het licht van de hogere eisen op het gebied van informatieveiligheid, privacy, gegevensbescherming, een overheid, e-dienstverlening, digitaal werken en data management.

De digitalisering van de maatschappij en nieuwe technologische ontwikkelingen vragen om een verandering in onze provinciale organisatie: meer co-creërend, participierend, sneller, digitaal, transparanter en meer samen met een diversiteit aan partners. Voor de digitale transitie bouwen we voort op de één overheid gedachte. Hiermee wordt bedoeld, dat we met andere overheden er naar streven dat burgers en bedrijven te maken krijgen met één gezicht van de overheid, ongeacht welke overheidslaag of instantie de betreffende dienst precies aanbiedt. Dit vergt goede samenwerkingsafspraken tussen overheidslagen en - instanties.

Bij de intensivering van onze inzet op interne digitalisering richten we ons met name op die onderwerpen die in de interactie met burgers en bedrijven onze aandacht vereisen. We werken specifiek aan informatieveiligheid, privacy en gegevensbescherming, data management, elektronische dienstverlening en de ontwikkeling van digitaal werken.

Informatieveiligheid, privacy en gegevensbescherming

Met het toenemend gebruik van digitale middelen en de technologische ontwikkelingen, nemen ook de inspanningen voor een veilige informatievoorziening toe. Dit betreft zowel technische als organisatorische maatregelen om invulling te geven aan de verantwoordelijkheid voor een juist beveiligingsniveau en effectieve privacybescherming.

De nieuwe privacywetgeving Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) is in mei 2018 in werking getreden. Op het gebied van compliance

(voldoen aan de wetgeving), bewustwording en governance zijn al belangrijke stappen gezet. De volgende stap is, de bestaande informatiesystemen, applicaties en informatiediensten laten voldoen aan de wettelijke eisen die de AVG stelt.

Digitale werken

De digitale transitie betekent een verandering in de wijze waarop onze organisatie met ICT wordt ondersteund: van voorheen uitsluitend centraal beheerde voorzieningen naar een situatie waarin decentrale toepassingen en cloud toepassingen in toenemende mate gemeengoed worden. Samenwerking met andere overheden en organisaties wordt steeds belangrijker en vereist een probleemloze aansluiting van informatiestromen en informatiesystemen. Om in te spelen op deze en toekomstige behoeften onderzoeken we nieuwe werkplek-concepten en de mogelijkheden van het gebruik van nieuwe technieken (o.a. blockchain) voor onze werkprocessen.

Open data/datamanagement

Wij constateren dat er op dit moment veel meer beschikbaarheid van gegevens is dan ooit tevoren. Deze trend zal zich naar verwachting sterk doorzetten. De toenemende groei van eigen gecreëerde en ingekochte data zorgt ervoor dat het beheren /organiseren van deze informatie steeds belangrijker wordt. Zeker als we zo veel mogelijk data willen ontsluiten als open data. Wij werken bij de analyse van data voor beleidsopgaven zo veel als mogelijk samen met kennispartners uit de 4 O's (overheid, onderwijs, ondernemers en omgeving) maar het moet ook mogelijk zijn om zelf (bijvoorbeeld eigen financiële gegevens) met data te werken. Hiervoor willen we onderzoeken hoe wij onze medewerkers het beste in staat stellen om data te controleren, analyseren en presenteren.

E-Dienstverlening

In de afgelopen jaren heeft de elektronische dienstverlening (e-Dienstverlening) vorm gekregen. Waar bij aanvang het accent lag op "informer" is de dienstverlening geëvolueerd naar participeren en uitvoeren van transacties. Makkelijker en beter toegankelijk voor burgers, bedrijven en instellingen, op een efficiënte manier en in lijn met wettelijke verplichtingen. Liefst zeven dagen per week, 24 uur per dag; en met minimale administratieve lasten. De projecten uit het programma e-dienstverlening geven hier invulling aan door onder andere het ontwikkelen van slimme elektronische formulieren)die zijn gekoppeld aan interne systemen en het slim gebruik van basisregistraties. Een versnelling op het programma is nodig, mede omdat het tempo van steeds meer wordt afgedwongen vanuit Europese en landelijke regelgeving.

5. Ter kennis van Gedeputeerde Staten te brengen dat zij geen wensen of bedenkingen hebben, als bedoeld in artikel 167 vierde lid van de Provinciewet, met betrekking tot hun voornemen tot beëindiging van het Breedbandfonds Brabant;

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

5.1 Het Breedbandfonds Brabant werkt als stimuleringsinstrument niet meer voor de aanleg van snelle breedbandnetwerken

In 2013 hebben Uw Staten de Digitale Agenda van Brabant vastgesteld. In deze agenda werd als doel gesteld om 70.000 adressen in 'witte' buitengebieden en 150 bedrijventerreinen (3000 bedrijven) in het buitengebied aan te sluiten op Next Generation Access (NGA) netwerken (snel internet met minimaal 100 Mbit/s downloadsnelheid). Om dit doel te realiseren is een Breedbandfonds Brabant ingericht. Het Breedbandfonds Brabant heeft opengestaan in de periode 1 mei 2014 t/m december 2016. In deze periode zijn een tweetal kleinere investeringen gedaan. Een beoogde grote investering (een lening aan de Maatschappij voor Aanleg van Breedband in Brabant, MABIB) is komen te vervallen. Desalniettemin heeft het Breedbandfonds Brabant ervoor gezorgd, dat de gestagneerde markt voor de aanleg van NGA netwerken in het buitengebied van Brabant in beweging is gekomen (zie ook: Evaluatie Breedbandfonds, KplusV, februari 2017).

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

TABEL I. OVERZICHT DIGITALE CONNECTIVITEIT HUISHOUDENS EN BEDRIJVEN IN BRABANT

**	Adressen	xDSL (koper) *	Coax/kabel	Glasvezel
Buitengebied	71.232	68.014 (95%)	25.806 (36%)	9.885 (14%)
Bebouwde kom	1.117.660	1.108.862 (99%)	1.099.125 (98%)	416.313 (37%)
Totaal	1.188.892			

* ADSL is geen NGA netwerk, de geüpgrade versie VDSL wel

** Peildatum 30 juni 2017

Dit valt terug te zien in de cijfers. Het buitengebied van Brabant kent 71.232 adressen. Daarvan was op 30 juni 2017 14% aangesloten op glasvezel. Zeven maanden later (peildatum 31 januari 2018) is het aandeel glasvezelaansluitingen met 5065 nieuwe aansluitingen gestegen tot 20%. In de zelfde periode steeg het aantal glasvezelaansluitingen met 7735 aansluitingen in Brabant, een stijging van 37% naar 38%. (Meer informatie is terug te vinden in bijlage 1. Brabant Digitaliseert).

Anno 2018 is de verwachting dat marktpartijen (Mabib en E-fiber) en burgercoöperaties de komende jaren nagenoeg het hele buitengebied en bedrijventerreinen in Brabant voorzien van glasvezelnetwerken. Overheidsinterventie lijkt niet meer nodig.

Om deze reden stelt het College voor, dat het Breedbandfonds Brabant op te heffen. Dit schept duidelijkheid aan markt. De provincie Noord-Brabant laat de aanleg van snel internet in buitengebieden en bedrijventerreinen aan de markt over. Het geeft ons tegelijkertijd de mogelijkheid om de resterende middelen in te zetten voor de realisatie van huidige en toekomstige digitaliseringsopgaven.

Provinciale Staten worden uitgenodigd, wensen en bedenkingen kenbaar te maken over dit voorgenomen besluit van het College om het Breedbandfonds Brabant te beëindigen.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

5.2 Het Breedbandfonds kan als juridisch instrument beter worden opgeheven.

De governance en financieringsvoorwaarden van het Breedbandfonds zijn volledig geënt op cofinanciering van NGA netwerken. Er zijn binnen de huidige criteria geen mogelijkheden om vanuit het fonds ook andersoortige investeringen te doen.

Het in stand houden van het fonds leidt bovendien tot administratieve en beheersmatige inspanningen die niet in verhouding staan tot de toekomstige doelrealisatie door het fonds. Daarom is het College voornemens, het fonds op te heffen en het beheer van de twee lopende financieringen uit het fonds (totaal €3,8mln) over te nemen van de Brabantse Ontwikkelings Maatschappij en onder te brengen bij het Provinciaal Ontwikkelbedrijf. Gelet op het karakter van de financieringen (subsidies in de vorm van een lening met een hypotheekrecht op de glasvezelinfrastructuur) sluit dit aan bij de subsidieleningen in de vastgoedportefeuille van het Provinciaal Ontwikkelbedrijf.

5.3 De komende jaren volgen wij de realisatie van Breedbandnetwerken in Brabant via een breedbandmonitor. De prestatiedoelen in de PenC cyclus die behoren bij het Breedbandfonds komen te vervallen.

Ondanks de voorgestelde opheffing van het Breedbandfonds is de beschikbaarheid van snel internet voor alle burgers en bedrijven in Brabant onverminderd van belang. We volgen de komende jaren via een [breedbandmonitor](#) de voortgang van de realisatie van deze breedbandnetwerken. De hoeveelheid initiatieven die we in Brabant op dit moment waarnemen, geeft vertrouwen dat de markt dit thema daadwerkelijk aan het oppakken is.

Aan het Breedbandfonds Brabant werd de prestatiedoelstelling meegegeven om 3000 bedrijven en 50.000 adressen in het buitengebied aan te sluiten op snelle breedbandnetwerken (>100Mb/s). Deze doelen zijn opgenomen in de begroting. Met het beëindigen van het Breedbandfonds vervallen deze prestatiedoelen.

5.4 De reservering van middelen ten behoeve van Breedband kan worden opgeheven.

Initieel is € 50 miljoen beschikbaar gesteld door PS in 2013. Hiervan is € 3,8 miljoen via leningen verstrekt en moet dus eerst afgelost worden voordat het weer ingezet kan worden. De fondskosten (minus renteopbrengsten) bedragen t/m 2017 € 1,1 miljoen netto. De reservering voor het Breedbandfonds Brabant is anno 2018 per saldo € 45,1 miljoen. Als gevolg van het voorgenomen besluit van GS om het Breedbandfonds Brabant te beëindigen, kan deze reservering worden opgeheven. In de loop van de jaren valt waarschijnlijk nog € 4,5

miljoen vrij als gevolg van rente en aflossing, wanneer de uitstaande leningen zijn terugbetaald.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

6. Ten behoeve van de uitvoeringskosten van het programma Digitalisering en de realisatie van kleinere digitaliseringsprojecten € 4 mln. beschikbaar te stellen als Ontwikkelkrediet Digitalisering ten laste van de Investeringsagenda 2^e tranche en de consequenties te verwerken in de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage 2018;

We verwachten dat er initiatieven op ons afkomen, die gepaard gaan met financieringsvragen van verschillende ordegrootte. Voor grote investeringen leggen we dit ter besluitvorming aan u voor (zie volgende beslispunt) en gaan wij uit van de revolverende inzet van middelen uit de Investeringsagenda Digitalisering via leningen en investeringen.

Daarnaast stellen we voor middelen te reserveren voor een Ontwikkelkrediet Digitalisering voor de financiering van kleinere projecten en ten behoeve van de proceskosten van het programma Digitalisering. Van het gereserveerde bedrag ad €45,1 mln willen we €4,0 mln reserveren voor dit Ontwikkelkrediet.

Het Ontwikkelkrediet is bedoeld om te voorkomen dat we voor initiatieven met een relatief geringe financieringsvraag telkens bij u terug komen voor besluitvorming. Dit vraagt onevenredig veel van uw tijd en past niet bij een moderne overheid die snel wil inspelen op de praktijk. Wij stellen daarom voor, te werken met een Ontwikkelkrediet Digitalisering. Via het Ontwikkelkrediet Digitalisering worden kleinere projecten gehonoreerd. Daarbij handelt het college langs de volgende criteria:

- Niet meer dan €150.000 per project;
- De financiële ladder en de [ijkpunten van de investeringsagenda](#) blijven waar mogelijk van toepassing;
- Bij vervolginvesteringen uit de Investeringsagenda Digitalisering worden in de businesscase eventueel al gemaakte investeringen uit het Ontwikkelkrediet terugverdiend.

Na besluitvorming in PS, kan het College via een integrale afweging besluiten over het inzetten van het krediet. Wij verantwoorden de besteding van deze middelen achteraf via de P&C cyclus. Daarin nemen we een lijst op van projecten die gehonoreerd zijn. Dit wijkt af van de gangbare investeringsvoorstellen en vraagt om uw vertrouwen in de handelwijze van het college.

Het Ontwikkelkrediet wordt daarnaast aangewend ten behoeve van proceskosten van het programma Digitalisering. Het huidige procesgeld van de

'digitale agenda 1.0' (2013) is nagenoeg uitgeput. Ook wil het College niet alleen afwachten op financieringsaanvragen die ons 'vinden' maar ook vanuit onze eigen verantwoordelijkheid voorstellen kunnen initiëren. Bijvoorbeeld bij projecten die in het verlengde liggen bij onze kerntaken (zoals bij VTH beleid en Openbare orde en Handhaving) of bij projecten waarbij we willen sturen op het waarborgen van maatschappelijke effecten en ethische kaders, bijvoorbeeld in het kader van het terug dringen van de digitale tweedeling of het handhaven van publiek eigenaarschap van data. Voor de komende jaren verwachten we programma kosten te maken ten aanzien van de volgende ontwikkeltaken:

- Ontwikkeling van visionaire *data moonshots* en het waar opportuun aanjagen en mede-initiëren van *data platformen* in nieuwe samenwerkingsverbanden;
- Uitvoeren van programma-ondersteunend (expert) onderzoek;
- Agenderen van het thema digitalisering bij partners en indien nodig hiervoor bijeenkomsten en debatten organiseren;
- Opzetten van een monitor Digitalisering in Brabant, waarmee de digitaliserende Economie en Samenleving meetbaar wordt gemaakt;
- Ontwikkeling van de 'pijplijn' aan projecten, organiseren van het netwerk en samenwerken in de ontwikkeling van investeerbare voorstellen;
- Inhuur van specialistische ondersteuning bij projectontwikkeling (financieel, juridisch en commercieel);
- In-huis competentieontwikkeling rondom digitalisering, waaronder het doen van gerichte trainingen, opleidingen en conferentiebezoek;
- Communicatiekosten, waaronder het organiseren van conferenties.

De verwerking van dit besluit voor 2018 en de meerjarige effecten vindt plaats bij de behandeling van de Bestuursrapportage 2018, in september dit jaar. In het najaar 2020 zullen we - gelijktijdig met de monitoring (zie planning) - deze aanpak evalueren en bezien of aanpassing nodig is. Door de combinatie met procesuitgaven is het Ontwikkelkrediet minder revolverend. De toets op de ijkpunten van de Investeringsagenda vindt u in bijlage 3.

7. In te stemmen met de reservering van de uit het Breedbandfonds Brabant (voorstel 5) vrijvallende middelen van € 45,1 mln. voor een Investeringsagenda Digitalisering ten behoeve van toekomstige financieringsvragen die bijdragen aan de digitalisering van Brabant, conform de verkenning 'Brabant digitaliseert';

7.1 Nu middelen reserveren past bij onze interventiestrategie en het hanteren van een dynamische agenda.

De verkenning Brabant Digitaliseert beschrijft de scope van de beoogde transitie van Economie en Samenleving in Brabant door digitalisering. Voor deze transitie voorzien wij toekomstige financieringsvragen op de provinciale beleidsambities:

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

1. Versnellen van maatschappelijke transitieopgaven, waaronder energietransitie, slimme mobiliteit, agrofood transitie, openbare orde en veiligheid en digitalisering van de zorg;
2. Transitie naar een data economie; en
3. Bewaken van de optimale connectiviteit in Brabant.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Op dit moment zien wij een veelheid aan projecten en ontwikkelingen op ons af komen. De voorstellen versterken de digitale transitie processen in Economie en Samenleving van Brabant.

Het precieze beleid en de precieze inhoud van de bijbehorende projecten zijn op dit moment niet gespecificeerd.

Per project is de bijdrage aan de maatschappelijke opgave, het financiële doel, de te realiseren *key performance indicators* (KPI's) wél aan Uw Staten voor te leggen. Om die reden stellen wij aan Uw Staten voor, alle investeringsprojecten boven de grens uit het Ontwikkelkrediet (150.000 euro) aan Uw Staten ter besluitvorming voor te leggen. In alle gevallen zullen wij separate voorstellen toetsen aan de financiële uitgangspunten (de ijkpunten van de investeringsagenda), KPI's definiëren en de thematische koppeling met Brabant digitaliseert leggen.

Om deze flexibele inzet blijvend mogelijk te maken en aan potentiële indieners beleidszekerheid te bieden, stellen wij voor om de uit het Breedbandfonds Brabant vrijkomende middelen te 'oormerken' voor een Investeringsagenda Digitalisering. Dit biedt de rust en ruimte voor potentiële indieners om kwalitatief goede voorstellen met relevante stakeholders te ontwikkelen, alvorens deze aan Uw Staten ter besluitvorming voor te leggen. Het reserveren van middelen voor dit doel wijkt af van de tot nog toe gebruikelijke werkwijze, maar past bij het dynamische en veelkleurige karakter van de digitaliseringsopgave.

Gezien het brede speelveld, de relatie van digitalisering met alle beleidsvelden, de maatschappelijke insteek en het maken van een integrale afweging, is het van belang om de zeggenschap bij de provincie te houden en deze middelen niet op afstand te zetten.

7.2 Gezien de herkomst van middelen, reserveren we middelen als onderdeel van de investeringsagenda.

Daarmee zijn de [ijkpunten van de investeringsagenda](#) van toepassing. Een belangrijk ijkpunt is de mate van revolverendheid van een investering. Bij de tweede tranche, en daarmee ook het Breedbandfonds Brabant, was sprake van een volledige revolverendheid. Bij nieuwe investeringen op gebied van digitalisering kan dit niet zonder meer voor elk vraagstuk gegarandeerd worden. Bovendien kunnen financieringsbehoeften met een revolverend karakter ook uit bijvoorbeeld de immunisatieportefeuille worden voldaan. De inspanningen zullen te allen tijde gericht blijven op een zo groot mogelijke revolverendheid. Immers, we leggen financieringsvragen langs de [financiële ladder](#) (vastgesteld

bij de begroting 2017). Per investeringsvoorstel kan deze afweging worden gemaakt en wordt dit aan Provinciale Staten voorgelegd.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

8. Ten behoeve van de realisatie van de programmalijn 'fit for future' €2,55 mln. beschikbaar te stellen ten laste van de algemene middelen en de consequenties te verwerken in de begrotingswijziging bij de bestuursrapportage 2018.

We nemen in 2018 en 2019 een aantal maatregelen op gebied van informatieveiligheid, data privacy, data management, elektronische dienstverlening en de ontwikkeling van digitaal werken.

Aangezien de projecten veelal een interne aangelegenheid zijn, worden deze kosten gedekt uit de algemene middelen. De projecten leggen een stevigere basis van de interne organisatie, van waaruit we toewerken naar "één digitale overheid" in Brabant.

De gevraagde middelen zijn aanvullend op de voorstellen die zijn gedaan bij de tussenrapportage van de Verkenning Digitalisering in September 2017, waarbij aan Uw Staten is voorgelegd, de instelling van twee extra functionarissen – een chief information officer en een functionaris gegevensbescherming – mogelijk te maken.

Het College zal, na herijking van het informatiebeleid en monitoring van de uitvoering, een meerjarenagenda voor de organisatie opstellen en via de reguliere planning en control cyclus voorleggen. De verwerking van dit besluit voor 2018 en 2019 vindt plaats bij de behandeling van de bestuursrapportage 2018, in september dit jaar.

Kanttekeningen

Er zullen uiteindelijk een beperkt aantal gebieden niet aangesloten worden op snel internet.

Ondanks de verwachting dat marktpartijen en burgercoöperaties de komende jaren glasvezelnetwerken in de buitengebieden van Brabant zullen realiseren, zal mogelijk een beperkt aantal gebieden met moeilijk aansluitbare adressen resterend. Dit komt door bijvoorbeeld lange aanlegafstanden en/of fysieke obstakels met als gevolg zeer hoge aanlegkosten. Dat vraagt een zodanig hoge eigen bijdrage dat onvoldoende burgers in staat of bereid zijn om een abonnement te sluiten. In die 'super onrendabele gebieden' zal een breedbandnetwerk niet gerealiseerd kunnen worden. Op basis van de huidige tarieven en inzichten van marktpartijen zou dat voor ongeveer 4 a 5 % van de adressen in het buitengebied (ca. 3000 adressen) het geval zijn.

De markt is voor nu aan zet. Het college blijft de aanleg van netwerken in Brabant volgen met een halfjaarlijkse meting (zie de [Breedbandmonitor](#)). Daarmee zien we of de doelstellingen door de markt gerealiseerd worden. Indien over enige jaren blijkt dat er een restopgave blijft bestaan van witte gebied moet er nieuw beleid worden gemaakt. De loketfunctie (advisering, kennis, verbinden en faciliteren) zoals die de afgelopen jaren werden aangeboden aan gemeenten en andere initiatiefnemers van Next Generation Access netwerken bouwen we ook af. Wel wordt in samenwerking met BrabantStad partners samengewerkt in de realisatie van de BrabantRing. Hierdoor blijft het breedbandnetwerk en de breedbandexpertise in de ambtelijke organisatie op peil.

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593

Financiën

Met dit Statenvoorstel heffen we de reservering van middelen ad €45,1 mln voor het Breedbandfonds Brabant op. Tegelijkertijd reserveren we dit bedrag ten behoeve van een Investeringsagenda Digitalisering. Hiervan wordt € 4 mln ter beschikking gesteld in de vorm van een Ontwikkelkrediet Digitalisering. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan de bestuursopdracht in de Perspectiefnota 2017 om een strategische verkenning uit te voeren naar Digitalisering en het verzoek van PS bij de themabijeenkomst over de evaluatie van het Breedbandfonds op 1 december 2017 om deze middelen te herbestemmen ten behoeve van Digitalisering. Voor de programmaliijn Fit for future wordt 2,55 mln beschikbaar gesteld ten laste van de algemene middelen. Een samenvatting van de financiële afspraken is als volgt.

Consequenties voor tweede tranche investeringsagenda

	Reservering	Begrotingswijziging
Reservering Breedbandfonds middelen	Totaal: € 45,1 mln	
Ontwikkelkrediet Digitalisering		€ 4,0mln
Investeringsagenda Digitalisering	Resterend: € 41,1 mln	

Consequenties voor algemene middelen (begrotingswijzigingen)

	2018	2019
Fit for future	€ 1,1 mln	€ 1,45 mln

Na besluitvorming in PS starten we de gesprekken met de BOM over ons voornemen om het Breedbandfonds BV over te nemen van de BOM via een aandelentransactie, waarna we het fonds zullen gaan ontmantelen. Het beheer van de uitstaande leningen ter hoogte van €3,8mln brengen we dan onder bij het Provinciaal Ontwikkelbedrijf. Na overname van het fonds van de BOM verwachten we een eindafrekening van de fondsmanagement kosten ad €1,1 mln.

Planning

Digitaliseringsonderwerpen die zijn ontwikkeld in het kader van de uitwerking van de regio enveloppe Actieagenda Brainport en de Stedelijke Agenda BrabantStad, zoals bijvoorbeeld het project WoonConnect, zullen worden voorgelegd als onderdeel van het voorstel tot integrale begrotingswijziging van het College per zomer 2018. Voor WoonConnect moet hierbij gedacht worden aan een investeringsbudget van € 2,5 mln. (Meer informatie over WoonConnect kan worden gevonden in de bijlage Brabant Digitaliseert, paragraaf 3.3, bij dit Statenvoorstel).

Andere digitaliseringsvoorstellen zullen via Statenvoorstellen aan Uw Staten worden voorgelegd, te beginnen in het najaar van 2018.

Om u te informeren over de voortgang van Digitalisering in Brabant, stelt het college voor dat we tweejaarlijks met een monitor Digitalisering in Brabant komen, waarmee de voortgang van de digitaliserende Economie en Samenleving van Brabant inzichtelijk wordt gemaakt

Bijlagen

1. Brabant digitaliseert. Digitalisering in Brabant en de rol van de provincie.
2. Advies 'Kansen en risico's van digitalisering vanuit politiek-bestuurlijk perspectief' van BrabantAdvies. Ontwerpversie 11 april.
3. Toetsing Ontwikkelkrediet Digitalisering aan de IJkpunten van de Investeringsstrategie

Gedeputeerde Staten van Noord Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Opdrachtgever: de heer L.C.C.M. Visschers, (073) 681 23 91,

lvisschers@brabant.nl

Opdrachtnemer: mevrouw I.S. Lammers (06) 55686975 (ilammers@brabant.nl)

Datum

17 april 2018

Documentnummer

GS: 4343142

PS: 4348593